

N:o 58.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 17 Maj 1879.

— — — — Andra Kammaren den 17 — —

Riksdagens underdåniga skrifvelse, angående revision af gällande förlagsförfattningar samt medgifvande af rätt till underpant i lös egendom åt alla näringar.

(Lag-Utskottets Utlåtande N:o 38).

S. A. K.

De nu gällande förlagsförfattningar hafva länge ansetts föråldrade. De äro ock i många delar ofullständiga och bristfälliga. En revision af dem har ofta varit ifrågasatt och är af högsta behof påkallad.

Rättigheten att lemna underpant i lös egendom bör emellertid vara en rättighet för alla näringsidkare eller för ingen, och medgifvande af sådan rätt utgör endast den enklaste gärd af rättvisa åt de näringsidkande samhällsmedlemmar, som dermed ej nu äro hugnade. Man har mot dess medgifvande åberopat det osäkra värde, dylik underpant för långgifvaren innebär, då de pantförskrifna föremålens egare och innehafvare kan när som helst afyttra dem delvis eller helt och hållet till tredje person med gällande verkan, enär underpantsrätten icke innebär sakrätt i panten. De rörelser eller yrken, vid hvilka sådan panträtt skulle komma att användas, torde dock i allmänhet vara af den beskaffenhet, att de för sitt utfölvande

fordra innehafvande af åtminstone större delen af de pantförskrifna föremålen eller de ursprungligen pantförskrifna motsvarande, och det torde icke vara lagstiftarens uppgift att tillse, det den enskilde icke i särskilda händelser skulle kunna i oförstånd handla mot sin egen fördel. Deremot synes det vara lagstiftarens pligt att för det fall, att på det fria aftalets väg den näringsidkare, som det behöfver — han må för öfrigt vara bruksegare, bergverksegare, fabrikant eller jordbrukare eller hvad annat som helst — kan mot underpant i lös egendom erhålla den försträckning, han för sin ekonomiska verksamhet behöfver, bereda en laglig form för pantaftalet och derigenom, bland annat, skydda lagen för den vanhelgd, som för densamma följer af de under lagens skydd, men mot dess mening, härtill missbrukade lösöreköpen. I en tid med mångsidig och liflig affärsverksamhet kan personalkrediten, såsom grundad på den numera en omöjlighet vordna personliga kännedomen af dem, med hvilka man kommer i affärsberöring, ej vidare räcka till, och realkrediten måste derföre anlitas i en allt större och större utsträckning, äfven beträffande de föremål, som kunna dertill användas.

Riksdagen, hos hvilken framställning i ämnet skett, får på grund af det nu anförda hos Eders Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, det Eders Kongl. Maj:t täcktes låta anställa en revision af samtliga gällande föreskrifter om förlag och dervid jemväl taga i öfvervägande, huruvida ej rätt till underpant i lös egendom må kunna medgifvas alla näringar, samt till Riksdagen göra den framställning, som häraf kan föranledas.

Riksdagen framhärdat etc.

Stockholm den 17 Maj 1879.
